

V Ý R O Č N Á S P R Á V A

za účtovné obdobie 1.1.2018 – 31.12.2018

Obchodné meno (názov) účtovnej jednotky:

Poľnohospodárske družstvo podielnikov Veľké Kostoľany

Sídlo účtovnej jednotky:

Družstevná 486, 922 07 Veľké Kostoľany

Vyhotovená dňa: 14. 03. 2019

Podpis člena štatutárneho
orgánu účtovnej jednotky:

Schválená dňa:

.....

Podpis osoby zodpovednej za
vyhotovenie výročnej správy

.....

O B S A H

I. Analýza stavu a vývoja finančných a nefinančných ukazovateľov	str. 3
1. Úvod	str. 3
2. Pôsobenie vonkajších vplyvov	str. 3
2.1. Počasie	str. 3
2.2. Podpora štátu	str. 4
3. Pohľadávky a záväzky	str. 4
3.1. Pohľadávky	str. 5
3.2. Záväzky	str. 5
4. Obstaranie dlhodobého majetku	str. 7
5. Výsledok hospodárenia	str. 8
5.1. Hodnota hospodárskeho výsledku	str. 8
5.2. Nákladová časť	str. 8
5.3. Výnosová časť	str. 10
6. Výsledky stredísk	str. 12
6.1. Rastlinná výroba	str. 12
6.2. Živočíšna výroba	str. 14
6.3. Činnosť technického úseku	str. 15
7. Členská základňa	str. 15
II. Predpokladaný budúci vývoj činnosti	str. 16
III. Návrh na usporiadanie výsledku hospodárenia	str. 16
IV. Udalosti po skončení účtovného obdobia	str. 16
V. Náklady na činnosť v oblasti výskumu a vývoja	str. 16
VI. Nadobúdanie finančného majetku podľa § 22 o účtovníctve	str. 16
VII. Údaje podľa osobitných predpisov (z. 34/2002 Zb.)	str. 16
VIII. Existencia organizačnej zložky v zahraničí	str. 16
IX. Emitovanie cenných papierov pre obchodovanie na regulovanom trhu	str. 16

I. Analýza stavu a vývoja finančných a nefinančných ukazovateľov

1. Ú v o d

Obsah výročnej správy rozširuje, vysvetľuje, objasňuje a hodnotí číselné výsledky účtovného obdobia a účtovnej závierky. Je určený pre členov PDP Veľké Kostolany, tvorí významnú zložku programu rokovania výročnej členskej schôdze, ktorá prerokuje účtovnú závierku účtovného obdobia a usporiada výsledok hospodárenia účtovnej jednotky.

2. Pôsobenie vonkajších vplyvov

2.1. Počasie

Produkcia a pestovanie potravín rastlinného pôvodu sa koncentruje v poľných podmienkach, a teda aj s rizikami vonkajšieho prostredia na očakávaný výsledok poľnej výroby.

Rok 2018 sa zaradil medzi roky, ktoré priniesli atypický priebeh počasia, rekordné údaje meteorologických ukazovateľov, posuny rázu počasia medzi jednotlivými ročnými obdobiami, podľa odborníkov aj zaujímavé udalosti pri sledovaní poveternostných prvkov.

Začiatok roka, najmä január, prebiehal mimo rámca zimného mesiaca a celkove skončil ako veľmi teplý. Priemerné januárové teploty vzduchu mimoriadne prekročili dlhodobé priemery v rozmedzí $+2,6^{\circ}\text{C}$ až $+4,5^{\circ}\text{C}$, s maximálnou odchýlkou teploty vzduchu v januári až $+5,4^{\circ}\text{C}$ na meteorologickej stanici na východnom Slovensku.

Zimný charakter počasia sa presunul na poslednú tretinu februára a marec, kedy územie Slovenska zasiahol studený arktický vzduch a na mnohých miestach 1. marec bol najmrzivejším dňom celej zimy, napríklad v Piešťanoch oficiálne namerali minimálnu teplotu $-15,3^{\circ}\text{C}$. Naša miestna teplota - v obci, dosiahla -13°C . Toto mrzivé zimné obdobie trvalo asi týždeň, ale nebolo však záverom zimy. V polovici marca sa prejavilo ďalšie výrazné ochladenie s významnými zápornými teplotami a posúvaním jarného obdobia. Koniec marca a prvé aprílové dni prudko navyšovali priemerné denné teploty, a tak celoročné hodnotenie počasia konštatuje, že jar fakticky v r. 2018 chýbala. Leto nastúpilo už v prvej polovici apríla, a to nielen teplotami, ale aj ustálenosťou počasia a búrkami. Štatistické merania vyhodnotili apríl r. 2018 ako najteplejší apríl od začiatku systematických meraní, na väčšine územia Slovenska. S teplotou vzduchu je spojená tiež ďalšia „rarita“ – mimoriadne teplé a dlhé leto, ktoré skončilo až v októbri a v prvej polovici novembra. S teplotnými veličinami sa úzko spájajú zrážkové a vodné pomery. Mimoriadne teplý apríl začal upozorňovať na prvé problémy so suchom. Väčšina dní letného obdobia sa vyznačovala nadmerným trvaním slnečného svitu a s novými rekordnými hodnotami tohto ukazovateľa. Aj vplyvom tohto javu sa rozširovalo územie s deficitom pôdnej vlahy. Atmosférické zrážky vypadávali väčšinou z búrkovej činnosti, čo znamená veľmi lokálne rozmiestnenie s malou plochou pokrytia, ale pritom s extrémnou intenzitou a veľkými regionálnymi rozdielmi. Od doterajšieho pravidelného priebehu sa podľa odborníkov odklonila cirkulácia vzduchu v atmosfére. V roku 2018 vypadol prenos vlhkých vzduchových hmôt od západu smerom na východ, čím sa najnižší deficit zrážok prejavil na severe Záhoria, strednom Považí, na krajnom severozápade Slovenska a na východe Slovenska. Podľa meraní vlhkostných indexov

bolo v letnom období najsuchšie na stanici v Jaslovských Bohuniciach a tento stav bol vyhodnotený ako závažné sucho. Zrážkové obdobie na začiatku septembra, na západe krajiny čiastočne zmenšilo chýbajúce zrážky, ale pôdne sucho pokračovalo vo zvýšenej intenzite. Vplyvom sucha najviac zasiahnuté regióny klesli s výnosmi produkcie poľných plodín viac ako 30% oproti bežnému produkčnému roku.

2.2. Podpora štátu

Oblasť pomoci a podpory pôdohospodárstva našej krajiny a krajín európskeho spoločenstva sa riadi spoločnou poľnohospodárskou politikou, ktorá sa v hodnotenom roku 2018, uplatňuje piatykrát v rámci schváleného sedemročného modelu schém a pravidiel poskytovania podporných prostriedkov. Rozhodujúcou zložkou systému sú pravidlá priamych platieb, ktoré zastrešujú rastlinnú a živočíšnu výrobu. Podporné schémy manažuje – spravuje Pôdohospodárska platobná agentúra (PPA), so sídlom v Bratislave, prostredníctvom Jednotnej žiadosti na príslušný rok a súčasne aj schvaľuje sumy podpory pre žiadateľov formou Rozhodnutia. Rovnako je aj hlavným orgánom štátnej správy pre oblasť projektových podpôr v pôdohospodárstve a v rozvoji vidieka. Vstupuje tiež do oblasti domácej štátnej podpory a pomoci.

V rámci platných predpisov družstvo podalo Jednotnú žiadosť na rok 2018 v oblasti priamych platieb. Žiadali sme o podporu formou jednotnej platby na plochu, platbu na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie, platbu na pestovanie cukrovej repy, platbu na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka a podporu formou úhrady finančnej disciplíny. Rozhodnutie PPA potvrdilo podporu a dotáciu na všetky tituly v Jednotnej žiadosti. Po zohľadnení miery úprav krátením peňažných prostriedkov, platobná agentúra pripísala na dotačný účet družstva spoločnú sumu 384.694 €. Medziročná odchýlka vzrástla o 2 percentuálne body (r. 2017 priame platby na úrovni 376.308 €).

Pre zlepšenie finančnej istoty sa družstvo zapojilo do štátneho výskumu v oblasti chovu hovädzieho dobytku pod spoločným názvom – Zber, nahlásenie a spracovanie zootechnických a plemenárskych údajov u chovateľov hospodárskych zvierat druhov hovädzí dobytok, ovce, kozy, hydina, koňovité a ošípané evidované v centrálnej evidencii zvierat. Za spracované a poskytnuté informácie v tejto úlohe družstvo prijalo odmenu 10.856 € od Plemenárskych služieb Slovenskej republiky, Bratislava.

Tvorba odbornej informačnej databázy na získanie exaktných informácií o situácii v odvetviach rastlinnej výroby u pestovateľov vybraných pestovaných plodín, sa sústredila do úloh, ktoré spracovávali Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum v Lužiankach a Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave. Predmetom skúmania uvedených inštitúcií bola aj cukrová repa, a tak ako pestovateľ cukrovej repy družstvo poskytlo svoje agronomické, pestovateľské, ekonomické údaje na získanie informačnej základne v rámci riešených úloh. Odmena za spracovanie a poskytnutie požadovaných údajov od uvedených objednávateľov rozšírila prevádzkové výnosy o 30.170,50 €.

3. Pohľadávky a záväzky

Zúčtovacie vzťahy ponúkajú dôležité a aj vyhľadávané a sledované informácie o súčasnom a predovšetkým budúcom stave podnikateľského subjektu. Uvádzajú hodnoty o závislosti od cudzích zdrojov alebo o samostatnosti účtovnej jednotky, o schopnosti

a spoľahlivosti splácať svoje záväzky, o vhodnosti vstupovať do obchodných vzťahov, o možnosti uchádzať sa o poskytnutie peňažných prostriedkov peňažnými inštitúciami.

Proces dodávateľsko - odberateľských vzťahov prebieha v rámci ustálených prvkov a pravidiel. Opakovane sa stretávame s lehotou splatnosti, so spôsobom úhrady – jednorazová alebo čiastková úhrada, vyrovnanie obchodného vzťahu prostredníctvom peňažných prostriedkov, komoditami, postúpením pohľadávky alebo záväzku a vzájomným započítaním. Dĺžka lehoty splatnosti pohľadávok sa najčastejšie nachádza v intervale 14 až 60 dní po fakturácii. V oblasti záväzkov sa stretávame so širšou škálou lehôt vyrovnania – cez platby vopred alebo pri odbere a dodaní materiálu, v klasických 14 dňových lehotách (v najväčšom rozsahu) a menej často aj v 30 dňových lehotách. Pri vybraných dodávateľoch sa záväzky splácajú dodávkami produkcie po zbere úrody. Rozhodujúci objem záväzkov sa zaplatil cez peňažné bankové operácie, tiež sa využil barterový spôsob vyrovnania a niekoľko prípadov záväzkov sa realizovalo postúpením na iného obchodného partnera. Vzájomné započítanie obchodných vzťahov uplatňujeme s tými subjektmi, kde sme súčasne veriteľmi aj dlžníkmi.

3.1. Pohľadávky

Základná vlastnosť pohľadávok – splatnosť, má dve formy z hľadiska časového zaradenia - krátkodobé a dlhodobé. Súvaha uvádza všetky koncoročné zostatky pohľadávok v kategórii krátkodobých – teda so splatnosťou do jedného roka. Podľa jednotlivých prípadov, pohľadávky naplnili skupinu pohľadávok z obchodného styku a skupinu daňových pohľadávok. Spoločná suma zostatkov uvedených pohľadávok analyzovaného roka dosiahla čiastku 298.556 € v netto hodnote, teda po zohľadnení opravných položiek k pohládkam. V r. 2017 celkové pohľadávky evidovali sumu 360.034 €. Rozhodujúcimi pohládkami zostávajú pohľadávky z obchodného styku vo výške 213.575 €, hoci medziročne zaostali sumou 55.526 € (r. 2017 = 269.101 €). Kategória daňových pohľadávok vykazuje objem 84.981 € a tiež menší zostatok (↓ o 4%) v porovnaní s predchádzajúcim rokom, kedy záverečný stav končí sumou 88.633 €.

Významné pohľadávky skončeného účtovného obdobia:

A. Rastlinná výroba:

Považský cukor a.s., Trenčianska Teplá, za cukrovú repu	=	88.208 €
Partner R.B. Bratislava, za pšenicu	=	60.000 €
Arimex spol. s r.o. Bratislava, za pšenicu	=	25.276 €

B. Živočíšna výroba:

Rajo a.s. Bratislava, za surové kravské mlieko	=	35.611 €
Agrovest Henrich Ravas, Rybky, za kravy	=	7.073 €

3.2. Záväzky

Časové hľadisko vytvorilo záväzky krátkodobého charakteru, s určujúcim vplyvom na všetky záväzky v našej bilancii a záväzky dlhodobé (doba splatnosti viac ako jeden rok). Okruh záväzkov dlhodobých združuje ostatné dlhodobé záväzky (záväzky z transformačného procesu), záväzky zo sociálneho fondu – spojený so zamestnancami a odložený daňový záväzok v spoločnej sume 64.619 € (r. 2017 = 68.800 €).

Dlhodobé bankové úvery tvoria samostatnú skupinu sledovania v rámci dlhodobých záväzkov. Jedinou položkou tejto kategórie záväzkov sú pravidelné splátky dlhodobého úveru na obstaranie poľnohospodárskej pôdy z r. 2014. Koncoročný zostatok predchádzajúceho roka v čiastke 108.400 €, sa znížil na aktuálny zostatok 65.500 €.

Krátkodobé záväzky definujú široký záujmový okruh sledovania a teda aj najväčší objem záväzkov. Súhrn krátkodobých záväzkov má rozsiahlejšiu škálu zastúpenia. Číselné údaje poskytujú ostatné záväzky z obchodného styku, záväzky voči spoločníkom, zamestnancom, zo sociálneho poistenia, daňové záväzky a iné záväzky. Krátkodobé záväzky sú aj zároveň záväzkami s najväčším objemom záväzkov, v celkovej hodnote 288.194 €. Minuloročný zostatok vo výške 221.303 €, analyzované záväzky prekročili o 30 % a zvýšili podiel záväzkov o 66.891 €, predovšetkým v dôsledku rastu obchodných záväzkov (↑ o 91.368 €).

Zákonné rezervy vytvorené na nevyčerpanú dovolenku a sociálne poistenie zamestnancov, sa pravidelne podieľajú na sumári krátkodobých záväzkov. Koncoročný zostatok rezervy vo výške 25.058 €, neprekročil zostatok roka 2017 (31.748 €) a hodnotu záväzkov tak znížil o 6.720 €.

Zložkou súpisu záväzkov sú aj bežné bankové úvery s dĺžkou splatenia v rámci jedného roka. Hodnota tejto položky patrí ročnej splátke úveru na nákup pôdy vo výške 42.900 €. Stav roka 2017 - 42.900 €, má rovnovážny stav aj v roku 2018, v súvislosti s lehotou splatnosti do jedného roka.

Časové rozlíšenie uzatvára štruktúru záväzkov hodnoteného roka. Určujúcou položkou sa stali výnosy budúcich období vo výške 49.430 €, ktorú vytvorila investičná dotácia z projektu – zavádzanie inovatívnych technológií do poľnohospodárskej prvovýroby. Záverečný údaj časového rozlíšenia minulého obdobia evidoval sumu 68.326 €.

Celková bilancia záväzkových účtov ukazuje na rastovú tendenciu stavu záväzkov oproti roku predchádzajúcemu. Hodnota záväzkov r. 2017 vo výške 473.151 €, sa v priebehu analyzovaného roka zvýšila o 13.120 €, na koncoročný zostatok 486.271 € (3% nárast záväzkov). Tvorcami úpravy dlžnej sumy sa stali predovšetkým záväzky z obchodného styku, ktoré vzrástli o 91.368 € a dlhodobé bankové úvery s poklesom objemu zostatku o 42.900 €.

Vybrané ukazovatele finančnej analýzy:

- A. Likvidita - schopnosť podniku premeniť aktíva (majetok) na hotovosť alebo jej ekvivalent,
 B. Zadlženosť - vyjadruje podiel vlastných a cudzích zdrojov.

Pomerové ukazovatele likvidity:

A. 1 likvidita pohotová:

$$\frac{\text{peniaze, účty v bankách} = 509.651}{\text{krátkodobé záväzky celkom} = 288.194} = 1,77$$

A.2 likvidita bežná:

$$\frac{\text{peniaze, účty v bankách} + \text{krátkodobé pohľadávky} = 808.207}{\text{krátkodobé záväzky celkom} = 288.194} = 2,80$$

A. 3 likvidita celková:

$$\frac{\text{peniaze, účty v bankách} + \text{krátkodobé pohľadávky} + \text{zásoby} = 1.483.286}{\text{krátkodobé záväzky celkom} = 288.194} = 5,15$$

Pomerové ukazovatele zadlženosti:

$$\text{B.1 celková zadlženosť aktív: } \frac{\text{záväzky celkom} = 486.271}{\text{aktíva} = 3.598.155} = 0,14$$

$$\text{B.2 úverová zadlženosť aktív: } \frac{\text{bankové úvery} = 108.400}{\text{aktíva} = 3.598.155} = 0,03$$

Ukazovatele likvidity a zadlženosti poukazujú na finančnú samostatnosť a stabilitu účtovnej jednotky.

4. Obstaranie dlhodobého majetku.

Schopnosť a možnosti udržiavať a rozširovať majetkové hodnoty podnikateľského subjektu patria medzi prvotné charakteristiky fungovania daných subjektov.

V skončenom účtovnom období investičná činnosť smerovala k obstarávaniu hnutel'ného aj nehnuteľného majetku, ktorý je pre zabezpečenie predmetu podnikania družstva nevyhnutný. Všetky investície sa sústredili do oblasti hmotného majetku. Zdroje na krytie investičných nákupov pochádzali z vlastných zdrojov, teda vlastné peňažné prostriedky a vlastná činnosť. Okruh hnutel'ného majetku investičné nákupy posilnili o pracovné stroje a zariadenia, obytný kontajner a základné stádo hovädzieho dobytku. Orná pôda vstupuje do majetku družstva v časti nehnuteľností aj v analyzovanom roku.

Štruktúra a hodnota obstaraného majetku:

a) pracovné stroje a zariadenia (čistička zrnín, kolesový traktor)	=	86.220 €
b) obytný kontajner	=	6.740 €
c) základné stádo – kravy	=	131.273 €
d) pozemky – orná pôda	=	23.157 €

Celoročná hodnota zaradeného majetku má objem 247.390 € (r. 2017 = 383.321 €).

V položke nezaradeného majetku evidujeme čiastku 91.000 €, ktorá je spojená s nákladmi na pracovný stroj (nakladač Manitou) a s jeho poslednou splátkou za tento stroj v r. 2019 (suma splátky 36.400 €).

K investičným nákupom patria aj poskytnuté preddavky na hmotný majetok vo výške 49.200 €, použité na dodávku pracovného stroja v budúcom roku 2019 (obilný kombajn).

Z predchádzajúcich účtovných období v oblasti dlhodobého majetku v hodnotenom roku družstvo plnilo záväzky zo špeciálneho úveru na nákup poľnohospodárskej pôdy v ročnom súhrne 42.900 €.

Modernizácia pracovných strojov a zariadení a rozšírenie uvedených položiek dlhodobého majetku v hodnotenom účtovnom období, zhromaždila celkový objem výdavkov na investičnú činnosť v sume 398.504 €. V roku 2017 spotreba výdavkov v oblasti dlhodobého majetku prekonalala aktuálny rok o 57.424 € (r. 2017 = 455.928 €).

5. Výsledok hospodárenia

Výrobné činnosti účtovnej jednotky a tvorba výsledku hospodárenia sa realizovali v predpokladanom rámci pokračovania doterajšieho zamerania výroby, bez podstatných zmien a s nasledovnými základnými komponentmi:

		r. 2018	r. 2017
- poľnohospodárska pôda	(ha)	1309,13	1309,41
- priemerný počet zamestnancov	(osoby)	37	37
- veľkosť stáda hovädzieho dobytku	(ks)	355	367

5.1. Hodnota výsledku hospodárenia

Centrálным a ústredným záujmom podnikateľskej aktivity a jej transformácie do číselných hodnôt prostredníctvom uplatňovania účtovných systémov je výsledok hospodárenia. Sústava našej účtovnej jednotky formuje hodnotu výsledku zo stavov výnosových a nákladových účtov. Závierkový stav nákladových účtov nadobudol vyšší zostatok ako zostatok výnosov, čo vyjadruje záporný výsledok hospodárenia. Kumulatívna suma nákladových položiek medziročne prekonalala rok predchádzajúci o 58.123 € a aktuálne predstavuje 2.403.549 € (102%). V roku 2017 náklady dosiahli 2.345.426 €.

Vývoj strany výnosov nadobudol opačné smerovanie. Výnosy predchádzajúceho obdobia v sume 2.439.052 € (r. 2017), znížili svoje hodnoty o 72.330 €, na záverečný stav 2.366.722 € (97% r. 2017). Koncoročný výsledok aktuálnych súhrnov nákladov a výnosov deklaruje stratu -36.827 €. V minulom účtovnom období výsledok hospodárenia zaznamenal kladnú číselnú podobu vo výške 93.626 €.

5.2. Nákladová oblasť

Obsahové členenie nákladových položiek zostáva v rovnakom stave s predchádzajúcim účtovným obdobím. Odlišnosti však ukazujú záverečné zostatky jednotlivých skupín nákladov s výraznejším alebo menej výrazným posunom ich číselných hodnôt.

Dominantným sa stali prípady s rastovým charakterom, zvlášť služby, zostatková cena predaných kráv a odpisy investičného majetku, ktoré určili celkový rast zložiek nákladov. Znížením hodnôt stavov nákladov prispela hlavne daň z príjmov, poplatky a spotreba materiálu a energie. Spoločné odchýlky nákladových položiek medziročne zvýšili celkové náklady o 58.123 €.

Druhy nákladov:

- spotreba materiálu a energie – náklady s rozsiahlym zastúpením, vplyvom a dominanciou. Opakovane s najvyšším podielom v štruktúre nákladov – v tomto roku so 41% objemom na všetkých nákladoch. Skupina sústreďuje základné vstupy do technologických procesov výroby – osivá, hnojivá, chemické ochranné prostriedky, pohonné hmoty, náhradné dielce, nakupované krmivá, lieky, stavebný materiál, pracovné odevy, elektrina, plyn. Medziročné porovnanie ukazuje na zmenu hodnôt sledovaných údajov. Nakúpené hnojivá prekonal predchádzajúci rok najvýraznejšou sumou – 35.451 €. K rastu nákladov prispeli tiež pohonné hmoty, náhradné dielce a lieky. Úsporu tejto skupiny nákladov vytvorili hlavne nakúpené krmivá (↓ o 24.364), chemické ochranné prostriedky (↓ o 17.723 €) a energie (↓ o 13000 €).

Celková suma uvedeného druhu nákladov má nepatrnú odchýlku od minulého roka – 99% stavu roka 2017 (1.001.965 €) a aktuálne predstavuje spotreba materiálu a energie výšku 991.646 €,

- služby - zložka nákladov s najväčším spektrom účtovných prípadov a evidenciou a zároveň aj s najväčším rastom nákladov. Medziročný nárast dosiahol 59.574 € s podstatným vplyvom nákladov na opravy, ktoré vzrástli o 33.805 €. Záverečný stav nákladov na služby v r. 2018 v objeme 415.740 €, prekonal predchádzajúce obdobie o 17% (r. 2017 = 356.166 €),

- osobné náklady - vyjadrujú cenu živej práce zamestnancov a okruh povinností naviazaných na zamestnancov a orgány spoločnosti. Samostatne sa vyhodnocujú náklady na mzdy zamestnancov, na sociálne poistenie, na doplnkové sociálne pripoistenie, náklady na sociálny fond a náklady na odmeny členov orgánov družstva. Celkový úhrn osobných nákladov svojou úrovňou pravidelne kumuluje druhú najsilnejšiu skupinu nákladov. V hodnotenom roku, v číselnom vyjadrení 624.893 € a 26% podiel zo všetkých nákladových položiek. Osobné náklady predchádzajúceho obdobia nadobudli jednopercentnú odchýlku koncoročnej čiastky oproti aktuálnej sume. Rok 2017 evidoval osobné náklady v objeme 630.790 €,

- odpisy k dlhodobému nehmotnému a hmotnému majetku - nevyhnutná súčasť nákladov, riadená osobitnou agendou, postupmi, predpismi a vplyvom. Odpisy majetku v tohtoročnej analýze pôsobili rastovo a prevýšili r. 2017 = 198.391 €, o 11 percentuálnych bodov. Koncoročný zostatok odpisov sa ustálil na hodnote 220.066 €,

- dane a poplatky – poskytujú prehľad o výdavkoch určených pre miestnu samosprávu a štátnu administratívu. Skupinu nákladov naplňajú dane z nehnuteľností, daň z motorových vozidiel, miestne a správne poplatky, poplatky za znečisťovanie ovzdušia, za odber podzemnej vody a ďalšie poplatky. Spoločná čiastka 45.010 €, vykazuje 10% úsporu oproti stavu minulého roka (r. 2017 = 50.148 €),

- zostatková cena predaného dlhodobého majetku a materiálu – špeciálny druh nákladov spojený s predajom majetku a jeho neodpísanou časťou obstarávacej ceny. Táto analýza obsahuje zostatkové ceny pri predaji a vyradení základného stáda hovädzieho dobytku – kráv. Náklady roka 2017 v sume 35.197 €, zaostali za koncoročným stavom aktuálneho roka o 29.389 € a tým rok 2018 končí náklady vo výške 64.586 €,

- ostatné náklady na hospodársku činnosť – posledná zložka nákladov pri zisťovaní výsledku hospodárenia z hospodárskej činnosti. Číselné údaje zaznamenali náklady na poistenie majetku, zvierat a plodín, členské príspevky právnickým osobám, ktorých je družstvo členom a ktoré družstvu profesijne pomáhajú v jeho činnosti, pokuty a penále, tvorba a zúčtovanie opravnej položky k pohľadávkam. Medziročný vývoj ostatných nákladov má pozitívne smerovanie – teda zníženie objemu nákladov. Rok 2018 ostatné náklady ukončili vo výške 35.645 € = 90% roka 2017 (rok 2017 = 39.387 €).

Časť výsledku hospodárenia venovaná finančnej činnosti obsahuje nepatrné zastúpenie nákladových údajov. Účtovné operácie naplnili dve zložky finančných nákladov, a to vo forme nákladových úrokov a poplatkov bankám. Spoločná hodnota finančných nákladov – 10.091 €, je súčasne aj najnižšou čiastkou štruktúry všetkých nákladov. Minuloročná hladina uvedených nákladov = 6.427 €.

Samostatné postavenie a úlohu v sledovaní výsledku hospodárenia má daň z príjmov. Uvádza sa v dvoch pozíciách, so samostatným režimom. Daň splatná sa odvádza do štátnej pokladnice a v tomto účtovnom období v našej účtovnej jednotke bez povinnosti úhrady. Daň z príjmov odložená zobrazuje daňový režim z pohľadu budúcich účtovných období. Zostatok odloženej dane má zápornú hodnotu a súčasne táto hodnota -4.128 € tvorí aj spoločnú daň z príjmov. Náklady na daň z príjmov predchádzajúceho obdobia uzatvorili rok kladnou sumou vo výške 26.955 €.

5.3. Výnosová časť

Číselné údaje naplnili totožné frakcie výnosov ako v minulom roku, pričom však väčšinou s nižšími zostatkami. Spoločný pokles výnosov zúžil stav roka 2017 s hodnotou výnosov 2.439.052 €, na aktuálny objem 2.366.722 € (97% r. 2017). Principiálne miesto na strane výnosov si zachovávajú tržby z predaja vlastných výrobkov z činnosti rastlinnej výroby a živočíšnej výroby, v podiele 68% z celkových výnosov, aj keď so značným poklesom v porovnaní s predchádzajúcim rokom (r. 2017 = 80%).

Druhy výnosov:

- tržby z predaja vlastných výrobkov – formujú sa z predaja produkcií rastlinnej výroby určených na realizáciu a z predaja surového kravského mlieka a mladých zvierat z produkcie živočíšnej výroby. Objem tržieb v tohtoročnej bilancii významne zaostáva za stavom roka minulého, v súvislosti s poklesom výkonnosti rastlinných komodít postihnutých mimoriadnym suchom. Výpadok tržieb z rastlinnej výroby znížil medziročne celkovú sumu tržieb o 304.652 € (↓ o 20%). Pri predaji výrobkov živočíšneho pôvodu suma tržieb dosiahla 95% úrovne r. 2017, s poklesom 21.013 €. Spoločná strata zníženia tržieb za vlastné výrobky priniesla najvyššiu medziročnú odchýlku koncoročných stavov všetkých výnosov v objeme 325.665 €. Napriek významným úbytkom objemu tržieb za rastlinné komodity, produkcia rastlinnej výroby tvorí 75% podiel analyzovanej zložky výnosov, v číselnom tvare 1.213.717 €. Zostávajúca časť tržieb - 400.897 € (25%), pochádza z predaja mlieka a zvierat. Záverečný zostatok tržieb z predaja vlastných výrobkov skončil na hodnote 1.614.614 € (r. 2017 = 1.940.279 €).

Podiel činností na tržbách za vlastné výrobky:

činnosť	ROK 2018		ROK 2017		index	2018/2017
	podiel (%)	€	podiel (%)	€	%	€
Rastlinná výroba	75	1.213.717	78	1.518.369	80	- 304.652
Živočíšna výroba	25	400.897	22	421.910	95	- 21.013
Výrobky spolu	100	1.614.614	100	1.940.279	83	- 325.665

- tržby z predaja služieb – ziskava účtovná jednotka z pracovných aktivít strojov a zariadení pre cudzích, za výkony vlastného stravovacieho zariadenia a za výkony z bytov pre členov a zamestnancov družstva. Ročný súhrn tržieb z predaja služieb priniesol do výnosov 36.264 € a zaradil sa medzi zložky výnosov, ktoré neprekročili hodnotu predchádzajúceho obdobia (r. 2017 = 45.339 €),

- aktivácia vstupuje do výnosov v súvislosti s vlastnou činnosťou pri tvorbe tovaru, materiálu, majetku a služieb. Pravidelne aktivujeme mladé zvieratá pri prevode do základného stáda v chove hovädzieho dobytku (kravy) a služby vlastného stravovacieho zariadenia na sociálne účely pre zamestnancov. Uvedený druh výnosov má kladný rozdiel a priaznivý vývoj oproti minulému roku, s vyššou sumou zostatku o 40.871 € a záverečnou hodnotou 138.341 €. Aktivácia roka 2017 dosiahla 97.470 €,

- tržby z predaja majetku a materiálu – informujú o sumách predovšetkým za predaný majetok za základné stádo kráv pri ich vyradení a brakácii. Sumu tržieb dopĺňajú príjmy za predaný kovový šrot. Ročný úhrn prípadov tejto kategórie výnosov vo výške 44.561 € medziročne zaostal o 8.566 € (r. 2017 = 53.127 €),

- zmeny stavu vnútroorganizačných zásob – zoskupenie výnosov z porovnania počiatkových a záverečných stavov, predovšetkým z výrobkov vlastnej produkcie, mladých zvierat a z nedokončenej, teda rozpracovanej rastlinnej výroby má so svojim výsledkom pozitívny účinok na stranu výnosov aj celý výsledok hospodárenia, vzhľadom na medziročný rast v sume 276.328 €, ako významne zlepšujúca zložka výnosových účtov. Hodnota roka 2017 = -191.134 €, sa ustálila na kladnú sumu vo výške 85.194 € v roku 2018,

- ostatné výnosy z hospodárskej činnosti – sa zaradili do okruhu výnosov, ktoré nestačili na úroveň predchádzajúceho roka so stavom 493.970 €. Zníženie sa viaže na jednorazový príjem z vecného bremena na pozemkoch v súvislosti s výstavbou novej elektrickej linky. Číselnú podobu nadobudli dotácie a výpomoci - uhradené aj účtovné, premlčané nájomné za prenájom pôdy, príjem za služby pre štátne organizácie, v celkovej čiastke 447.748 € (91% r. 2017).

Predstavené zložky výnosov reprezentujú výnosy z hospodárskej činnosti v absolútnom podiele, teda v objeme 100 % a bez účasti výnosov vo finančnej činnosti.

O celkovom poklese výnosovej strany výsledku hospodárenia rozhodol hlavne pokles tržieb za vlastné výrobky, v spoločnej zápornej medziročnej odchýlke -325.665 €, zo sumárnej čiastky zníženia 389.528 €. Všetky kladné plusové odchýlky výnosov spolu vzrástli iba o 317.199 €.

Pri posudzovaní významnosti jednotlivých frakcií výnosov z pohľadu ich objemu, nedochádza ku zmene poradia v podielovom zastúpení. Prvú pozíciu obsadili tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb v celkovom sumári 1.650.878 € a 70% podielom. Druhé poradie združujú ostatné výnosy z hospodárskej činnosti s aktuálnou výškou 447.748 € a 19% účasťou na celku. Treťou, v poradí veľkosti, sa stala aktivácia v čiastke 138.341 €, s podielovým prínosom 6%. Zostávajúcich 5% výnosového okruhu naplnila zmena stavu vnútroorganizačných zásob a tržby z predaja investičného majetku a materiálu (129.755 €).

6. Výsledky stredísk

Poľnohospodárska činnosť družstva sa realizuje v zmiešanom type hospodárenia. Pestovateľský - agronomický odbor reprezentuje stredisko rastlinnej výroby, ktorá produkuje obilniny, olejninu, cukrovú repu a krmoviny na ornej pôde. Chovateľskú časť výroby zaznamenáva stredisko živočíšnej výroby a venuje sa chovu hovädzieho dobytku. Činnosť chovu má úzky sortiment produktov s cieľom predaja. Ide o výrobu surového kravského mlieka, ktorého celá produkcia je určená na realizáciu odberateľovi v spracovateľskom priemysle. Ďalšie útvary, združené v úseku technických služieb, zabezpečujú svojimi výkonmi chod základných stredísk vo všetkých technologických postupoch ich výrobných cyklov. Doplnkovú činnosť obstaráva vlastné stravovacie zariadenie a ustálenú formu má tiež stredisko bytov, ktoré nadväzuje na sociálny program pre členov družstva založený v minulých obdobiach družstva.

Z hľadiska rozsahu činnosti, výkonov, objemu produkcie, výšky výnosov a nákladov, obstarania tržieb a výsledku hospodárenia, prioritné miesto vykazuje stredisko rastlinnej výroby. V hodnotenom roku pokračuje v rade kladných výsledkov hospodárenia, hoci medziročne sa objem zisku znížil o 104.626 €, na koncoročnú sumu 181.224 €. V roku 2017 rastlinná výroba skončila so ziskom vo výške 285.850 €.

Stredisko živočíšnej výroby nemá možnosť vymaniť sa zo všeobecne nevhodného prostredia pre prijateľný výsledok hospodárenia a rok uzatvára so stratou 273.728 €. Koncoročný výsledok predchádzajúceho roka – strata 232.257 €.

Technický úsek, vrátane činností v skladoch a pomocných činností, ukončil aktuálne obdobie so ziskom, s hodnotou 56.332 €. Výsledok hospodárenia predchádzajúceho roka sa zlepšil o 37.424 € (r. 2017 = + 18.908 €).

Vedľajšie činnosti - vlastné stravovacie zariadenie a bytové domy, prispeli k spoločnému výsledku zápornou hodnotou vo výške 655 €. Minuloročný výsledok zisk - 21.125 €, sa znehodnotil o 21.780 €.

6.1. Rastlinná výroba

Očakávaná a želaná efektívnosť produkcie rastlinnej výroby je silne zviazaná s vonkajším prostredím a jeho poveternostnými prvkami, vzhľadom na základnú zložku, v ktorej sa celá činnosť realizuje a tou je poľnohospodárska pôda.

Porastom ozimín (repka a pšenica) na začiatku svojho rastu chýbali optimálne podmienky. Osivo trpelo nedostatkom pôdnej vlhky a vzídenie porastov sme mohli konštatovať až po nárazovom úhrne zrážok v polovici septembra (repka) a v poslednej dekáde októbra (pšenica). Zimné obdobie aj v našej lokalite prebiehalo s celoslovenským rázom počasia, teda nadmerne teplý január aj február do svojej prvej polovice a zimné dni s celodennými mrazmi po 20. februári až do 5. marca. Aj ďalšie marcové dni nenaznačovali nástup jari. Prvú sejbu jačmeňa sme mohli vykonať 22. marca. Od apríla sme evidovali už iba nezvyčajne teplé a veterné

obdobia, bez potrebných zrážok. Príkladom môže byť apríl, kedy len dva dni priniesli zrážky (13. a 26. apríla), v celkovom mesačnom úhrne 16 mm. Ďalšie mesiace sa podstatne nezmenili od doterajšieho rázu. Túto realitu potvrdzuje aj začiatok žatevných prác a jeho mimoriadne skorý termín – najskorší v našich hodnoteniach. Vplyvom dlho trvajúceho extrémne teplého a suchého počasia sa podstatne skrátila vegetačná doba ozimín a jarného jačmeňa a 19. júna sa zberala prvá repka olejná. Druhá časť roka, mesiace júl až november, opäť nedosiahla na zvyčajné mesačné úhrny zrážok, s výnimkou prvých piatich septembrových dní, kedy nárazové a intenzívne lejaky priniesli zrážky za 3 mesiace. Tak ako predchádzajúci rok 2017 bol charakterizovaný ako extrémne suchý rok, tak aj analyzovaný rok pridal k tejto vlastnosti aj ďalší prívlastok - rok extrémne teplý a tiež rok s obrovskými následkami na produkciách poľných plodín.

Vyhodnotenie priemerných úrod a produkcií, má teda nepriaznivé číselné výstupy, sprevádzané značnými peňažnými stratami. Plodiny pestované pre realizáciu produkcie na trhu, vysoko výrazne zaostali v dosiahnutej úrode za trojročným priemerom úrod ostatných troch rokov. Najnižšiu odchýlku zaznamenala úroda cukrovej repy s 18% poklesom úrody. Sucho a teplo najviac pôsobilo na husto siate obilniny, ktoré stratili 25% úrody z hektára. Bez negatívneho zásahu na úrode zostala kukurica na zrno, ktorá priniesla obvyklý štandard a trojročný priemer prevýšila o 16%.

Dopestované priemerné ha úrody plodín určených na predaj (t.ha⁻¹):

trhová plodina	r. 2018		ø 3 rokov 2015-2017	r. 2017		doterajšie maximum	rok
		% ø rokov 2015-2017			% ø rokov 2014-2016		
pšenica ozimná	5,07	76,5	6,63	5,36	80	7,84	2016
jačmeň jarný	4,00	75,0	5,34	3,95	70	6,50	2008
kukurica zrno	9,03	116,0	7,76	5,73	61	11,72	2009
kukurica osivo	-	-	-	-	-	4,685	2008
slnečnica ročná	-	-	3,17	2,90	88	3,76	2009
repka ozimná	3,12	81	3,84	3,17	74	4,72	2016
cukrová repa	55,06	82	67,424	57,73	79	87,02	2010

Finálnou operáciou s dopestovanými produkciami je realizácia komodít na trhu. Obchodné príležitosti s rastlinnými produktmi prebiehajú v prostredí prebytkov každej komodity, s veľmi krátkymi obdobiami primeraných cien pre prvovýrobcu. Odberatelia a spracovatelia našich produkcií nakupujú výlučne podľa burzových cien a správ. Jedinou výnimkou tohto modelu zostal po sezóne roka 2017, jačmeň sladovnícky, v súvislosti s nedostatočným množstvom sladovníckeho materiálu po dvoch katastrofálnych ročníkoch pre jačmeň v našej oblasti. Ceny ponúkané nákupcami pre sezónu roka 2018 vo všeobecnosti začínali na nižších úrovniach ako v predchádzajúcej sezóne, zvlášť pri pšenici tvrdej a repke ozimnej. Tento trend sa potvrdil aj v našej analýze. Cena repky zostala na úrovni 87,4 % roka 2017 a miernejšie sa prejavila pšenica – s jednoperceným cenovým poklesom. Úplne dramaticky ukončuje sezónu cukrová repa, ktorá v súvislosti s prepadom svetovej ceny cukru stráca 20,1 % za cenou roka predchádzajúceho.

Plodina	Priemerná nákupná cena za t. (€)			Intervaly nákupných cien (€/t)	
	r. 2018	r. 2017	% 18/17	r. 2018	r. 2017
pšenica ozimná	188,25	190,36	98,9	- 164- 194M/205-195 T	170-190 T 160-130 M/200-183T
jačmeň jarný	187,95	136,04	138,2	- 160 – 220 (osivový)	126 - 150 120 - 200 (osivový)
kukurica zrna	144,21	142,01	101,5	155 135 - 153	140 - 150 145 - 155
kukurica osivová	-	700,45	-	-	760 - 600
repka ozimná	334,71	383,15	87,4	329 - 345	370 - 403
slnečnica ročná	-	326,53	-	-	305 - 343
cukrová repa	25,27 24,13 (so zrážkou r. 2017)	27,43 30,20 (s doplatkom r. 2016)	92,1 79,9	25,00 a 25,40 Trenčianska Teplá + príplatky a zrážky -	25,00 Trenčianska Teplá + príplatky a zrážky 22,00 Sereď – príplatky a zrážky

6.2. Živočíšna výroba

Oblasť živočíšnej výroby je orientovaná na chov hovädzieho dobytku v uzavretom obraze stáda a na produkciu surového kravského mlieka, ako hlavnej komodity určenej na predaj spracovateľovi. Ročná výroba mlieka v analyzovanom roku - 1.363.538 litrov, nestačila na minuloročné maximum produkcie - 1.463.872 litrov v doterajšej výrobe, v súvislosti s poklesom priemerného stavu kráv o 6% a jednoperceným znížením ročnej dojivosti kráv. Priemerná ročná úžitkovosť kráv v produkcii mlieka, prepočítaná na jednu kravu predstavuje 8.245 litrov. Spracovateľ mlieka odviezol 94% celkovej produkcie mlieka. Realizačná nákupná cena mlieka medziročne mierne vzrástla z 0,2929 €·l⁻¹ v r. 2017, na 0,2977 €·l⁻¹ (↑ o 1,6%), čo je ešte stále 90% z ceny mlieka, ktorá bola aktuálna pred mliečnou krízou. Vplyv výroby mlieka má dominantnejší účinok na tržby za mlieko než stúpajúca cena predaja, a tak tržby kopírujú pokles výroby. Tržby za predané mlieko zaznamenali 94% úroveň minulého roka, vo výslednej sume 380.110 € (r. 2017 = 403.708 €). Pri predaji mlieka odberateľovi, časť dodávky mlieka - jedno percento, bola zaradená do kategórie neštandardu. Finančný benefit za mlieko krátili nedostatočné obsahové zložky tukov a bielkovín hlavne počas letného štvrťroka.

Rozbor nákladových a výnosových zložiek chovu hovädzieho dobytku poukazuje na mierny pokles nákladov (menej o 2%) a súčasne aj na zníženie výnosov v objeme 8% pri medziročnom hodnotení. Pri ďalšom skúmaní výnosovej strany zisťujeme nižšie vnútropodnikové výnosy v objeme 96.727 € oproti roku predchádzajúcemu a ich hlavný vplyv na prehĺbenie straty celého strediska. Aktuálnym výsledkom chovu hovädzieho dobytku je záporná hodnota vo výške -273.728 €. V porovnaní s výsledkom r. 2017 - strata 222.637 €, ročná odchýlka vytvorila mínusovú sumu 51.091 €. Položky výnosov, ktoré vyjadrujú a oceňujú priamo produkčnú činnosť strediska, teda tržby za mlieko a mladé

zvieratá, prírastky zvierat a aktivácia základného stáda vzrástli o 40.822 €, na spoločnú sumu 728.792 € (r. 2017 = 687.970 €).

Skončený chov ošípaných prináša do činnosti živočíšnej výroby náklady na odpisy budov a daň z nehnuteľností v spoločnej sume 9.620 €, čo súčasne znamená aj stratu z hospodárenia. V roku minulom strata z uvedených nákladov dosiahla rovnakú podobu – strata 9.620 €.

6.3. Činnosti technického úseku

Vnútroorganizačné účty zachytávajú pracovné činnosti, ktoré zabezpečujú a realizujú výkon rastlinnej a živočíšnej výroby prostredníctvom stredísk technického úseku. Uskutočnená práca slúži zároveň ako výnos pre svoje stredisko a ako náklad pre stredisko, ktoré prácu prijme, v rovnakej výške, čím vzniká výsledný neutrálny vplyv na konečný stav.

Zložky zaradené vo vnútroorganizačnom režime, teda mechanizácia, sklady a pomocné činnosti, ukončili hodnotený rok so ziskom 56.332 €. Adresné a cielené smerovanie obslužných činností na výkony rastlinnej a živočíšnej výroby, umožnilo ponechať, hlavne na mechanizácii, len činnosti spojené s prácou pre cudzích, čo prinieslo medziročný nárast výsledku hospodárenia. Časť zlepšenia, v sume 18.896 €, zabezpečila pomerná časť investičnej dotácie z realizovaného projektu zameraného na nákup inovatívnych technológií z r. 2016. Rok 2017 obslužné činnosti uzatvárajú so ziskom 18.908 €.

Strediská nevýrobných činností - vlastné stravovacie zariadenie a bytové hospodárstvo, rozširujú hlavnú činnosť účtovnej jednotky a majú vedľajší vplyv na celkovú činnosť. Výsledok hospodárenia skončeného roka - strata 655 €, sa formovala v značnej miere z činnosti vlastného stravovacieho zariadenia. Rok 2017 nevýrobné činnosti prispeli do celkového výsledku hospodárenia ziskom v sume 21.125 €, účinkom prevodu bytového domu nájomníkom.

7. Členská základňa

Porovnanie súpisu členov družstva ku koncu účtovného obdobia nezostalo v nezmenenom stave. Úpravy sa realizovali v súvislosti so znižovaním stavu členov družstva. Celkove počet členov klesol oproti stavu na začiatku roka o 2 členov, vzhľadom na prirodzený úbytok. K 31.12.2018 eviduje družstvo 83 členov. Vnútoraná evidenčná štruktúra členov uvádza prehľad členskej základne v závislosti od vzťahu k pracovnému pomeru k družstvu. Členovia družstva s pracovným vzťahom k družstvu v počte 14 členov, svojou aktivitou a prácou zabezpečujú činnosť a výsledok hospodárenia družstva. Zostávajúca časť členov - 69 osôb (83 %), pracovný vzťah k družstvu nemá.

II. Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Účtovná jednotka predpokladá v budúcnosti zotrvať vo výrobnnej činnosti v rovnakom rozsahu ako v roku analyzovanom (počty zamestnancov, výmera poľnohospodárskej pôdy, priemerné stavy zvierat).

III. Návrh na usporiadanie výsledku hospodárenia:

Výsledok hospodárenia účtovného obdobia kalendárneho roka 2018: strata vo výške -36.827,09 €.

Predstavenstvo družstva predkladá členskej schôdzi návrh na usporiadanie výsledku hospodárenia nasledovne: celú stratu vo výške 36.827,09 € zúčtovať z rezervného fondu na krytie strát družstva (účet 423111).

IV. Udalosti po skončení účtovného obdobia

Pre daný okruh informácií účtovná jednotka nemá náplň

V. Náklady na činnosť v oblasti výskumu a vývoja

Pre daný okruh informácií účtovná jednotka nemá náplň

VI. Nadobúdanie finančného majetku podľa § 22 o účtovníctve

Pre daný okruh informácií účtovná jednotka nemá náplň

VII. Údaje podľa osobitných predpisov (z. 34/2002 Zb.)

Pre daný okruh informácií účtovná jednotka nemá náplň

VIII. Existencia organizačnej zložky v zahraničí

Pre daný okruh informácií účtovná jednotka nemá náplň

IX. Emitovanie cenných papierov pre obchodovanie na regulovanom trhu

Pre daný okruh informácií účtovná jednotka nemá náplň